

Četvrtak, 4. listopada 2018.

P8_TA(2018)0378

Paket strategije javne nabave

Rezolucija Europskog parlamenta od 4. listopada 2018. o paketu strategije javne nabave (2017/2278(INI))

(2020/C 11/07)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. listopada 2017. naslovljenu „Kako unaprijediti funkcioniranje javne nabave u Europi i za nju” (COM(2017)0572),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 3. listopada 2017. o poticanju ulaganja dobrovoljnom ex-ante procjenom aspekata javne nabave za velike infrastrukturne projekte (COM(2017)0573),
- uzimajući u obzir Preporuku Komisije (EU) 2017/1805 od 3. listopada 2017. o profesionalizaciji javne nabave – izgradnja strukture za profesionalizaciju javne nabave (C(2017)6654) ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetske i prometne i sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir Izvješće Komisije od 17. svibnja 2017. o preispitivanju praktične primjene Europske jedinstvene dokumentacije o nabavi (ESPD) (COM(2017)0242),
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/55/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Izvješće Komisije od 11. listopada 2017. o ispitivanju europske norme o elektroničkom izdavanju računa, u skladu s Direktivom 2014/55/EU (COM(2017)0590),

⁽¹⁾ SL L 259, 7.10.2017., str. 28.

⁽²⁾ SL L 94, 28.3.2014., str. 65.

⁽³⁾ SL L 94, 28.3.2014., str. 243.

⁽⁴⁾ SL L 94, 28.3.2014., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 133, 6.5.2014., str. 1.

Četvrtak, 4. listopada 2018.

- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 14. veljače 2018.,
  - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača, mišljenje Odbora za međunarodnu trgovinu i stajalište Odbora za okoliš, javno zdravstvo i sigurnost hrane (A8-0229/2018),
- A. budući da još treba osloboditi puni potencijal javne nabave u pružanju potpore izgradnji konkurentnog socijalnog tržišnog gospodarstva te budući da više od 2 50 000 javnih tijela u Uniji godišnje potroši oko 14 % BDP-a, što je gotovo 2 000 milijardi EUR, na kupovinu usluga, radova i robe;
- B. budući da javna nabava uključuje potrošnju znatnih sredstava poreznih obveznika, zbog čega bi javnu nabavu trebalo provesti na etički način, transparentno i uz očuvanje integriteta te na najučinkovitiji način u pogledu troškova i kvalitete kako bi se građanima pružilo kvalitetnu robu i usluge;
- C. budući da su pravilno provedeni propisi o javnoj nabavi ključan alat za jače jedinstveno tržište te za rast poduzeća EU-a i radnih mjesta u Uniji i budući da pametna uporaba javne nabave može biti strateški alat za postizanje ciljeva EU-a u pogledu pametnog, održivog i uključivog rasta, čime bi se ubrzao prijelaz na održivije lance opskrbe i poslovne modele;
- D. budući da su, kada je riječ o prenošenju pravila EU-a o javnoj nabavi i koncesijama, potpuno prenošenje i provedba prava EU-a ključni kako bi mala i srednja poduzeća mogla lakše i jeftinije sudjelovati u natjecanjima za javne ugovore, uz potpuno poštovanje EU-ovih načela transparentnosti i tržišnog natjecanja;
- E. budući da je Komisija 3. listopada 2017. pokrenula ciljano savjetovanje o nacrtu smjernica za javnu nabavu povezanu s inovacijama, a 7. prosinca 2017. ciljano savjetovanje o opsegu i strukturi smjernica Komisije za društveno odgovornu javnu nabavu;
- F. budući da su prema anketi iz 2016., kako je navedeno u komunikaciji Komisije COM(2017)0572, samo četiri države članice koristile digitalne tehnologije u svim glavnim fazama javne nabave, kao što su e-objava, elektronički pristup dokumentaciji za nadmetanje, elektroničko podnošenje ponuda, e-evaluacija, e-dodjela, e-naručivanje, elektroničko izdavanje računa i e-plaćanje;
- G. budući da se prema tematskom informativnom članku europskog semestra o javnoj nabavi iz studenog 2017. broj postupaka javne nabave sa samo jednom ponudom povećao s 14 % na 29 % u razdoblju 2006. – 2016., i budući da se prema komunikaciji Komisije COM(2017)0572 „malim i srednjim poduzećima dodjeljuje (...) samo 45 % vrijednosti javnih natječaja čija vrijednost premašuje pragove EU-a, što je znatno manje od njihova udjela u gospodarstvu”;
- H. budući da bi nova pravila uvedena direktivama iz 2014, kojima se pojednostavljaju postupci javne nabave i nameće više kontrola, trebala doprinijeti provedbi strategije Europa 2020. za održivo, socijalnije, inovativno i uključivo gospodarstvo;
- I. budući da se, prema komunikaciji Komisije COM(2017)0572, u 55 % postupaka javne nabave kao jedini kriterij dodjele i dalje koristi najniža cijena, umjesto, primjerice, strateških socijalnih i okolišnih kriterija;

Četvrtak, 4. listopada 2018.

- J. budući da se Europska unija obvezala djelovati u skladu s ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda;
- K. budući da je od ključne važnosti da dobavljači vjeruju da sustavi javne nabave Unije pružaju jednostavne i pristupačne digitalne postupke, potpunu transparentnost, integritet i sigurnost podataka;

Zakonodavni okvir i provedba

1. pozdravlja, gotovo četiri godine nakon kraja opširne revizije zakonodavnog okvira Unije u pogledu javne nabave, niz nezakonodavnih mjera koje je predložila Komisija te očekuje da će to stvoriti poticaj za bolju provedbu;
2. duboko je razočaran brzinom kojom mnoge države članice prenose direktive iz 2014. u području javne nabave i mnogim kašnjenjima te žali zbog činjenice da je Komisija morala pokrenuti postupak zbog povrede prava protiv nekih država članica EU-a; traži da se u svim državama članicama prenošenje dovrši čim prije i bez dodatnih odgađanja;
3. zabrinut je zbog sljedećeg niza rokova utvrđenih direktivama u pogledu elektroničke javne nabave i prijelaza država članica na potpunu e-nabavu, uključujući elektroničko izdavanje računa; naglašava da je nužno da digitalni planovi država članica uključuju promicanje potpune e-nabave;
4. poziva Komisiju da brzo dovrši smjernice za javnu nabavu povezanu s inovacijama i smjernice za društveno odgovornu javnu nabavu kako bi se olakšala provedba dotičnih pravnih odredbi u državama članicama;
5. traži od Komisije da bolje i jasnije organizira smjernice i druge alate koji su razvijeni kao pomoć državama članicama u provedbi okvira javne nabave, na način koji je pristupačniji i pogodniji korisnicima i kojim se praktičarima pruža dobar pregled, vodeći pritom računa i o dostupnim jezicima;
6. pozdravlja nove smjernice za javnu nabavu za praktičare iz veljače 2018., koje su osmišljene kako bi javnim dužnosnicima na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini omogućile provođenje učinkovitih i transparentnih postupaka javne nabave za projekte koje financira EU;

Strateška i koordinirana javna nabava

7. ističe da se aktualnim zakonodavstvom Unije više nego ikad prije omogućava korištenje javnom nabavom kao strateškim instrumentom za promicanje ciljeva politika EU-a i potiče države članice da to iskoriste u najvećoj mogućoj mjeri; podsjeća na to da je javna nabava također važan alat na regionalnoj i lokalnoj razini za dopunu lokalnih i regionalnih strategija te potiče javna saslušanja i savjetovanja s krajnjim korisnicima proizvoda i usluga;
8. poziva na široku uporabu inovativne javne nabave kako bi se postigao pametan, zeleni i uključivi rast te ojačalo kružno gospodarstvo; naglašava važnost kružnog gospodarstva i, u tom pogledu, nove mogućnosti koje nude nove direktive o javnoj nabavi u pogledu robe i usluga koje su ponovno upotrijebljene, popravljene, ponovno proizvedene i drugih održivih proizvoda i rješenja kojima se resursi koriste na učinkovit način;
9. poziva države članice da javnu nabavu koriste strateški kako bi promicale pametno, održivo i uključivo gospodarstvo, među ostalim i za mala i srednja poduzeća (MSP) te socijalna poduzeća; naglašava da je za to potrebno da države članice sustavno najavljuju te politike na najvišoj razini i da u tu svrhu podrže naručitelje i praktičare u javnoj upravi;
10. ističe da je važno da uvjeti postupka javne nabave ne predstavljaju pretjerano opterećenje kako bi sva poduzeća imala pristup ugovorima o javnoj nabavi, uključujući MSP-ove;
11. pozdravlja primjer donošenja nacionalnih strategija javne nabave i apelira na to da veći broj država članica slijedi taj primjer kao način moderniziranja i racionalizacije svojih sustava javne nabave, te samim time povećanja njihove učinkovitosti; ističe da je javna nabava međusektorsko područje za različite sektore javne uprave te da je stoga nužna ne samo koordinacija, već i upravljačka struktura koja uključuje glavne dionike kako bi se osnovne odluke donosile na način koji bi se više temeljio na suradnji te kako bi svi dionici te odluke prihvatili;

Četvrtak, 4. listopada 2018.

12. pozdravlja činjenicu da su mnoge države članice sastavile odredbe za korištenje kriterija povezanih s kvalitetom (uključujući najbolji omjer cijene i kvalitete) i potiče na njihovu sustavnu primjenu; potiče javne naručitelje da ne primjenjuju samo kriterij najniže cijene ili isplativosti, uzimajući u obzir kvalitativne, okolišne i/ili socijalne aspekte;
13. iako uviđa da u nekim slučajevima niska cijena može odražavati inovativna rješenja i učinkovito upravljanje, zabrinut je zbog prekomjerne uporabe najniže cijene kao glavnog kriterija dodjele u nekolicini država članica, pri čemu se uopće ne vodi računa o kvaliteti, održivosti i socijalnoj uključivosti te stoga poziva Komisiju i države članice da analiziraju uzroke te situacije i po potrebi predlože odgovarajuća rješenja;
14. poziva države članice da zajamče da su prakse javne nabave u skladu s Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom; poziva države članice da u tom pogledu potiču savjetovanje s osobama s invaliditetom i organizacijama koje ih predstavljaju
15. poziva da se donese europski etički kodeks za javnu nabavu za različite sudionike u postupku javne nabave;
16. ističe da je važno da javni naručitelji po potrebi vode računa o punom životnom ciklusu proizvoda prilikom donošenja odluka o kupnji, između ostalog i o njihovu utjecaju na okoliš, te poziva Komisiju da pomogne u izradi metodologija za provedbu koncepta „troška životnog ciklusa“;
17. napominje da su razmatranja u pogledu inovacija, društva i okoliša legitimni i ključni kriteriji za dodjelu u javnoj nabavi i da javni naručitelji mogu također težiti zelenim, inovacijskim ili socijalnim ciljevima preko dobro osmišljenih specifikacija te omogućavanjem varijantnih rješenja na nediskriminirajući način, pod uvjetom da su te karakteristike povezane s predmetom ugovora i proporcionalne njegovoj vrijednosti i ciljevima;
18. podsjeća da zakonodavni okvir Unije u području javne nabave obvezuje države članice da osiguraju da izvođači i podizvođači u potpunosti poštuju odredbe okolišnog, socijalnog i radnog prava koje se primjenjuju na mjestu na kojem se radovi izvršavaju, usluge pružaju ili roba proizvodi ili dobavlja, kako je navedeno u mjerodavnim međunarodnim konvencijama, pravu Unije i nacionalnom pravu te kolektivnim ugovorima sklopljenima u skladu s nacionalnim pravom i praksama; poziva Komisiju da zajamči da države članice ispune tu obvezu tijekom prenošenja direktiva iz 2014. u nacionalna zakonodavstva i primjene tih direktiva te da olakša razmjenu najboljih praksi u tom području;
19. uviđa da su za kvalitativnu procjenu ponuda potrebni kvalificirani naručitelji i poziva Komisiju da pomogne državama članicama u širenju evaluacijskih metodologija i praksi, posebno organiziranjem radionica i tečajeva za osposobljavanje; ističe da bi takva pomoć trebala biti dostupna na svim administrativnim razinama na kojima se provodi javna nabava;
20. ističe da se u socijalno odgovornoj javnoj nabavi mora voditi računa o lancima opskrbe i rizicima povezanim s modernim ropstvom, socijalnim dumpingom i kršenjem ljudskih prava; napominje da se moraju poduzeti naponi kako bi se osiguralo da roba i usluge koji se steknu preko javne nabave nisu proizvedeni na način kojim se krše ljudska prava; traži od Komisije da u svoj novi vodič o socijalnim aspektima u javnoj nabavi uvrsti iscrpne odredbe o etici u opskrbnim lancima;
21. pozdravlja napore nekolicine država članica da uspostave tijela koja će biti nadležna za koordinaciju nabave te uviđa da to doprinosi provođenju strateških i učinkovitih javnih nabava;
22. poziva države članice da iskoriste prednosti središnje nabave i agregacije javne nabave te napominje da bi tijela za središnju nabavu mogla i trebala ubrzati širenje stručnog znanja, najboljih praksi i inovacija;
23. ističe da je, osobito u cilju poticanja inovacija, važno da javni naručitelji budu aktivni na tržištu i da u dostatnoj mjeri iskoriste fazu prije javne nabave kao pripremu za iduće korake; vjeruje da je faza prije javne nabave također ključna faza za podupiranje uključenosti MSP-ova;

Četvrtak, 4. listopada 2018.

24. smatra da će novi postupak partnerstva doprinijeti poticanju inovacija i potiče javne naručitelje da surađuju s tržištem kako bi se razvilo inovativne metodologije, proizvode, poslove ili usluge koji još ne postoje; u tom pogledu pozdravlja činjenicu da je do danas pokrenuto 17 postupaka partnerstva za inovacije;

25. pozdravlja dobrovoljnu *ex-ante* procjenu aspekata javne nabave za velike infrastrukturne projekte, kao što je predložila Komisija, te poziva Komisiju da brzo stavi u funkciju službu za podršku, mehanizam obavješćivanja i mehanizam razmjene informacija, poštujući pritom u potpunosti povjerljivost;

Digitalizacija i dobro upravljanje postupcima javne nabave

26. žali zbog spore primjene digitalnih tehnologija u javnoj nabavi u Uniji te poziva države članice da teže brzom digitalnoj transformaciji postupaka i uvođenju e-postupaka za sve glavne faze, tj. obavješćivanje, pristup natječajima, podnošenje ponuda za evaluaciju, dodjela ugovora, naručivanje, izdavanje računa i plaćanje;

27. poziva Komisiju i države članice da uvedu e-obrasce najkasnije do kraja 2018.;

28. podsjeća da e-javna nabava nudi niz važnih pogodnosti poput znatnih ušteda za sve strane, pojednostavljenih i skraćenih postupaka, smanjenja birokracije i administrativnog opterećenja, veće transparentnosti, većih inovacija i poboljšanog pristupa tržištima javne nabave za MSP-ove;

29. slaže se s Komisijom da registri ugovora mogu biti isplativ način za upravljanje ugovorima, poboljšanje transparentnosti, integriteta i podataka i za bolje upravljanje javnom nabavom;

30. traži od Komisije da razmotri mogućnost povezivanja nacionalnih registara ugovora s bazom podataka TED (Tenders Electronic Daily), tako da javni naručitelji ne moraju objavljivati iste podatke u dvama sustavima;

31. skreće pozornost na poteškoće s kojima se mogu susresti ponuditelji, a posebno mala i srednja poduzeća, u pogledu zahtjeva za certifikate i potpise te s time u vezi potiče sustav blagih zahtjeva, zajedno s punom primjenom načela „samo jednom” kako bi se minimiziralo opterećenje ponuditelja;

32. ističe da bi sve države članice trebale biti u poziciji da pruže sve potrebne podatke o provedbi javne nabave, uključujući podatke o natječajima, postupcima i ugovorima te statističke informacije, također kako bi se Komisiji omogućilo da ocijeni jedinstveno tržište u pogledu javne nabave;

33. poziva države članice da promiču inovativnu uporabu podataka otvorenog formata jer su ti podaci nužni svakoj vladi kako bi vodila svoju javnu upravu i istodobno omogućila poduzećima da iskoriste gospodarski potencijal tih podataka, potičući istovremeno institucije i tijela koja upravljaju javnom nabavom na transparentnost i odgovornost; ističe da se pri objavi tih podataka uvijek mora voditi računa o načelu proporcionalnosti te da ona mora biti u skladu sa pravnom stečevinom EU-a u području zaštite podataka i poslovnih tajni;

Jedinstveno tržište i bolji pristup javnoj nabavi

34. ističe da je tržišno natjecanje u području javne nabave ključno te sa zabrinutošću primjećuje pad u intenzitetu tržišnog natjecanja u javnoj nabavi u Uniji tijekom posljednjih godina; potiče države članice s visokim postocima natječaja sa samo jednim ponuditeljem da riješe taj problem;

35. potiče države članice da povećaju broj zajedničkih postupaka javne nabave, uključujući prekogranično, što je olakšano revidiranim pravilima EU-a, i poziva Komisiju da pruži intenzivnu podršku u tom području; smatra da takvi postupci ne bi smjeli rezultirati ugovorima čija je vrijednost takva da se MSP-ove zapravo ne uzima u obzir već u najranijoj fazi postupka;

36. žali što se MSP-ovi te poduzeća socijalne ekonomije i dalje susreću s problemima u pristupu javnoj nabavi te poziva Komisiju da procijeni djelotvornost mjera predviđenih direktivama iz 2014. i da po potrebi predloži nova rješenja;

Četvrtak, 4. listopada 2018.

37. traži od Komisije da izvješćuje Parlament o provedbi na terenu načela „poštuj ili obrazloži” iz članka 46. Direktive 2014/24/EU, u kojem se od javnih naručitelja traži da navedu glavne razloge za odluku da ne bude podjele u grupe, uz sustavno obrazlaganje u dokumentima o javnoj nabavi ili pojedinačnom izvješću;

38. poziva države članice da podrže sudjelovanje MSP-ova u natjecajima, na primjer obveznom podjelom u grupe kad je to moguće ili postavljanjem granice za promet koji je potreban za sudjelovanje u podnošenju ponuda; naglašava da se podjelom ugovora o javnoj nabavi u grupe potiče tržišno natjecanje te izbjegava rizik od ovisnosti o samo jednom dobavljaču; poziva Komisiju i države članice da uspostave savjetodavne službe i osposobljavanje za MSP-ove kako bi se povećalo njihovo sudjelovanje u postupcima javne nabave;

39. poziva Komisiju da osobito analizira prepreke prekograničnoj javnoj nabavi koje su rezultat jezičnih, administrativnih, pravnih i drugih barijera i da predloži rješenja ili da poduzme mjere kako bi se zajamčila funkcionalna prekogranična javna nabava;

40. ističe da je važno zajamčiti interoperabilnost kupljene robe i usluga i spriječiti ovisnost o jednom dobavljaču ili pružatelju usluga te poziva Komisiju da predloži mjere u tom području;

41. žali zbog nedostatka jasnih i konsolidiranih podataka o javnoj nabavi u EU-u te napominje da su pouzdani podaci o pristupu javnoj nabavi potrebni kako bi se provjerila odgovornost javnih tijela, a ti su pouzdani podaci također sredstvo za borbu protiv prijevара i korupcije;

42. prihvaća rezultate evaluacije Direktive o pravnim lijekovima i odluku Komisije da ne predloži zakonodavnu reviziju, ali poziva na nastavak suradnje nacionalnih tijela nadležnih za neovisno savjetovanje i na više Komisijinih smjernica u pogledu direktiva;

43. žali što Direktiva o javnoj nabavi u području obrane još nije donijela željene rezultate, ponajprije na području međunarodnih infrastrukturnih projekata, i potiče Komisiju i države članice da pojačaju svoje napore radi bolje provedbe trenutno važećih pravila;

44. naglašava važnost transparentnosti i nediskriminirajuće prirode postupaka javne nabave; podsjeća na važnost dostupnosti odgovarajućih žalbenih postupaka i na važnost pristupa smjernicama za ulaganje žalbe;

Međunarodna javna nabava

45. poziva Uniju da djeluje kako bi poboljšala pristup dobavljača EU-a tržištima javne nabave trećih zemalja, s obzirom na to da je tržište javne nabave Unije jedno od najotvorenijih na svijetu;

46. izražava zabrinutost zbog nepoštenog tržišnog natjecanja u okviru postupaka javne nabave, što je posljedica državnog uplitanja kada je riječ o konkurentima iz trećih zemalja, među ostalim posebno u pogledu tržišta električnih vozila i baterija; smatra da treba povezati instrumente trgovinske zaštite i prakse javne nabave;

47. ističe da tržišta javne nabave imaju veliku gospodarsku važnost, s obzirom na to da se troškovi nabave procjenjuju na 20 % svjetskog BDP-a, i ističe da poboljšanje pristupa tržištima javne nabave u trećim zemljama i stvaranje ravnopravnih uvjeta za europska poduzeća mogu stoga biti glavni pokretači rasta u trgovini robom i uslugama te dovesti do većeg izbora i veće vrijednosti za novac poreznih obveznika i u EU-u i u trećim zemljama;

Četvrtak, 4. listopada 2018.

48. ističe da su tržišta javne nabave u trećim zemljama često *de jure* i/ili *de facto* zatvorena za ponuditelje iz EU-a; potiče Komisiju da prikupi i pruži bolje podatke o međunarodnim postupcima javne nabave; podsjeća na Komisijinu procjenu da je više od polovice globalnog tržišta nabave trenutno zatvoreno za slobodno međunarodno tržišno natjecanje zbog protekcionističkih mjera koje su globalno u porastu, dok je javna nabava u EU-u u vrijednosti od otprilike 352 milijarde EUR otvorena za ponuditelje iz zemalja koje su dio Sporazuma Svjetske trgovinske organizacije o javnoj nabavi; ističe da je potrebno da EU riješi tu neravnotežu bez pribjegavanja protekcionističkim mjerama; traži od Komisije da osigura da europska poduzeća imaju pristup tržištu sličan onome koji uživaju naši vanjski konkurenti na tržištu EU-a te napominje da bi se predloženim takozvanim instrumentom za međunarodnu nabavu pod određenim uvjetima mogao ostvariti učinak poluge za veći pristup tržištu;

49. pozdravlja činjenicu da je jedno od šest prioriteta područja za djelovanje Komisije u području javne nabave poboljšanje pristupa tržištima nabave; naglašava da poboljšanje pristupa tržištima javne nabave u trećim zemljama, uključujući na podnacionalnoj razini, predstavlja snažan ofenzivni interes EU-a u trgovinskim pregovorima, s obzirom na to da su mnoga poduzeća iz EU-a vrlo konkurentna u raznim sektorima; naglašava da bi javna nabava trebala biti uključena u svaki budući trgovinski sporazum kako bi se maksimalno povećalo sudjelovanje europskih poduzeća u inozemnim natjecanjima; poziva Komisiju da zajamči poštovanje i pravilnu provedbu odredaba o tržištima javne nabave iz sporazuma EU-a o slobodnoj trgovini; podsjeća da bi trgovinski sporazumi trebali služiti za poboljšanje pristupa tržištima javne nabave trećih zemalja i da bi poboljšani pristup tržištima nabave trećih zemalja, kao i poboljšana pravila za moderne, učinkovite i transparentne postupke nabave, koji su ključni za dobivanje bolje vrijednosti za javni novac, trebali biti ključni elementi svih trgovinskih sporazuma koje sklapa EU, uz potpuno poštovanje legitimnih ciljeva javne politike sadržanih u direktivama Unije o javnoj nabavi; naglašava da gospodarski subjekti iz trećih zemalja moraju djelovati u skladu s europskim socijalnim i okolišnim kriterijima kako bi im se mogli dodijeliti ugovori za javnu nabavu, kao što je utvrđeno u direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU, i u skladu s time potiče uporabu kriterija o ekonomski najpovoljnijoj ponudi za sklapanje takvih ugovora; primjećuje da bilateralni i podregionalni sporazumi o slobodnoj trgovini ne jamče uvijek potpuni pristup tržištima nabave; traži od Komisije da pregovorima dođe do najvećeg mogućeg pristupa tržištima javne nabave u trećim zemljama;

50. naglašava da sve strategije za otvaranje tržišta javne nabave u trećim zemljama moraju biti konkretno usmjerene na prepreke s kojima se suočavaju MSP-ovi i na posebne potrebe MSP-ova kako bi im se olakšao pristup tržištima, jer su oni u posebno nepovoljnom položaju kada je riječ o proboju na tržišta javne nabave trećih zemalja, a istovremeno treba na odgovarajući način voditi računa o učincima koje na MSP-ove može imati izloženost novim konkurentima iz trećih zemalja; poziva Komisiju da potakne uključivanje postupaka javne nabave koji pogoduju MSP-ovima (uključujući prekogranične inicijative i podjelu ponuda u grupe) u trgovinske sporazume; ističe potencijalne koristi, posebno za MSP-ove, koje mogu donijeti digitalizacija i upotreba javne nabave u svim postupcima javne nabave s trećim zemljama;

51. ističe da velika gospodarstva u usponu, kao što su Brazil, Kina, Indija i Rusija, još nisu dio Sporazuma o javnoj nabavi, dok su Kina i Rusija službeno u postupku pristupanja, te poziva Komisiju da potiče i podupire treće zemlje u njihovim naporima da mu pristupe jer su multilateralni i plurilateralni sporazumi najbolji način da se dugoročno uspostave jednaki uvjeti za sve; ističe da bilateralni trgovinski sporazumi s ambicioznim odredbama o nabavi kojima se poštuju temeljna načela Sporazuma o javnoj nabavi mogu biti odskočna daska za poboljšanje multilateralne suradnje;

52. ističe važnost Sporazuma o javnoj nabavi ne samo za osiguravanje *de jure* pristupa tržištima javne nabave u trećim zemljama, već i za povećanje transparentnosti i predvidljivosti postupaka nabave; potiče Komisiju da promiče osmišljanje globalnih i konvergentnih standarda za transparentnu nabavu kao važnog alata za borbu protiv korupcije. konkretnije, traži od Komisije da u trgovinske sporazume nastoji uključiti odredbe o zajedničkim pravilima za javnu nabavu kojima se omogućuje izvješćivanje o korupciji, pojednostavljuju postupci te jačaju integritet i transparentnost za ponuditelje;

Profesionalizacija

53. pozdravlja preporuke Komisije o profesionalizaciji i poziva države članice da kao prioritet izrade nacionalne planove; predlaže da se u svakom planu razlikuju vrste nabave, osobito jer pristup MSP-ova nabavi za usluge i digitalnu infrastrukturu može biti olakšan na drugačiji način u odnosu na pristup nabavi u slučaju velikih infrastrukturnih ugovora;

54. poziva Komisiju da predloži načine financijske potpore iz sredstava Unije kako bi se podržale relevantne mjere u pogledu profesionalizacije u državama članicama;

Četvrtak, 4. listopada 2018.

55. žali zbog niske razine profesionalizacije među javnim naručiteljima te poziva države članice da unaprijede vještine svih sudionika u svim fazama postupka javne nabave;

56. naglašava da i naručitelji i dobavljači moraju biti adekvatno osposobljeni kako bi mogli učinkovito raditi u svim fazama nabave i da treba posvetiti pozornost svim razinama javne uprave i kriterijima kvalitete, uključujući socijalne i okolišne kriterije, kad je riječ o profesionalizaciji; vjeruje da se bolji rezultati mogu postići ako se poboljša način na koji javni naručitelji razmatraju što će i kako nabaviti; ne dovodeći u pitanje pregovarački postupak, žali zbog činjenice da često na javnim nabavama pobjede iskusnije firme koje pomažu u osmišljavanju ugovora o javnoj nabavi te su stoga u boljem položaju za dodjelu ugovora;

57. traži od država članica da potiču sveučilišta na dodatno razvijanje sveučilišnih studija u području europskog prava javne nabave i da poboljšaju osposobljavanje i upravljanje karijerom kada je riječ o osobama koje se bave javnom nabavom, uključujući one koje rade u MSP-ovima, među ostalim u pogledu razvoja i primjene dostupnih informatičkih alata; podržava stvaranje zajedničkog europskog okvira relevantnih tehničkih i računalnih vještina;

o

o o

58. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica.
